

Jak wygląda diagnoza logopedyczna?

Zwykle jest tak, że pierwsza wizyta u specjalisty jest związana ze stresem przede wszystkim u dziecka, ale także rodzica. Dziecko boi się nowej osoby, nowego, nieznanego miejsca, nie wie, co będzie robiło. Z kolei rodzic ma obawy przed rozmową z diagnostą, nie wie, czego się spodziewać. Boi się także samego wyniku diagnozy. Jak więc przygotować się do wizyty? Czego spodziewać się na pierwszym spotkaniu z logopedą? Na te pytania postaramy się odpowiedzieć w niniejszym artykule.

Wizyta w gabinecie logopedycznym nie jest niczym strasznym. Całe badanie jest przeprowadzane w przyjaznej atmosferze. Specjalista jest otwarty na problemy, z którymi zgłaszają się dziecko i rodzic. Diagnoza odbywa się w obecności rodzica, dzięki czemu dziecko czuje wsparcie bliskiej sobie osoby. Każdy etap spotkania diagnostycznego jest uzależniony od charakteru problemu, z którym zgłasza się dziecko. W przypadku maluchów, u których mowa rozwija się z opóźnieniem, diagnoza wygląda nieco inaczej. Poniżej zaprezentujemy etapy spotkania z dzieckiem mówiącym, ale w niewłaściwy sposób wymawiającym pewne głoski.

1. Wstępna rozmowa logopedy z dzieckiem - celem tej rozmowy jest ośmielenie dziecka do dalszego działania, ponadto diagnosta już wtedy wstępnie orientuje się, z jakim problemem boryka się maluch, czy rozumie kierowane do niego komunikaty.
2. Przedstawienie planu działania – co będziemy robić, jakie zadania nas czekają.
3. Sprawdzenie artykulacji (wymowy) oraz rozumienia mowy – dziecko wspólnie z logopedą ogląda książeczkę i stara się nazywać znajdujące się w niej obrazki, pokazuje także przedmioty, których nazwy wypowie dorosły.
4. Ocena sprawności narządów artykulacyjnych (tj. języka, warg, podniebienia), zgryzu, prawidłowości funkcjonowania aparatu oddechowego – dziecko bawi się w naśladowanie tego, co robi dorosły (tzn. wykonuje ruchy języka, miny itp. wykonywane przez logopedę).
5. Sprawdzenie słuchu fonemowego – dziecko wskazuje obrazki, których nazwy wypowiedział diagnosta bądź ocenia poprawność słów wymówionych przez logopedę.
6. Ocena wymowy dziecka w czasie wypowiedzi spontanicznych – by uzupełnić badanie oraz upewnić się, czy wszystkie nieprawidłowości zostały zauważone we wcześniejszych etapach diagnozy, logopeda rozmawia z dzieckiem na ciekawy dla malucha temat lub prosi, by dziecko ułożyło i opowiedziało historyjkę obrazkową. Na tym etapie sprawdzony zostaje zasób słów dziecka, umiejętność budowania zdań, dłuższych wypowiedzi, prawidłowej odmiany wyrazów.
7. W zależności od potrzeb można także wykonać badanie lateralizacji, orientacyjne badanie słuchu, sposobu połykania.

Oczywiście powyższe punkty realizowane są w różnej kolejności, na rozmaite sposoby, z wykorzystaniem różnorodnych materiałów. Jest to związane z koniecznością indywidualnego podejścia oraz dostosowania diagnozy do możliwości każdego dziecka.

Jeśli chodzi o dzieci, u których mowa rozwija się z opóźnieniem, to diagnoza nastawiona jest przede wszystkim na zbadanie poziomu rozumienia mowy, umiejętności powtarzania samogłosek, sylab, wyrazów oraz nazywania przedmiotów, osób, zwierząt itp. Niezbędne jest także sprawdzenie, czy aparat artykulacyjny dziecka, jak również inne umiejętności warunkujące rozwój mowy rozwijają się prawidłowo. Wszystko to przybiera formę zabawy.

Nie można jednak zapominać, że logopeda pracuje także z dziećmi starszymi oraz młodzieżą. Czasem zdarza się, że prawie dorosły człowiek zauważa, iż pewne głoski wymawia niepoprawnie. W sytuacjach wystąpień publicznych, czy nawet rozmów z rówieśnikami czuje się zawstydzony, niepewny. Nie jest to sytuacja bez wyjścia. Dzięki zaangażowaniu i systematycznej pracy można się z tym uporać. Diagnoza logopedyczna dzieci starszych oraz młodzieży jest w pełni dostosowana do ich wieku (podobnie jak materiały wykorzystywane w czasie diagnozy).

Gdy dziecko wykona wszystkie zadania, logopeda przeprowadza szczegółowy wywiad z rodzicem. Diagnosta zadaje wówczas pytania dotyczące rozwoju oraz funkcjonowania dziecka, które są mu niezbędne do postawienia trafnej i rzetelnej diagnozy. Do takiej rozmowy warto, aby rodzic przygotował się przed spotkaniem i na spokojnie zastanowił nad tym:

- Jaki problem dostrzegam i od kiedy?
- Czy ktoś w rodzinie również miał problemy podobne do tych, które ma moje dziecko?
- Jak moje dziecko rozwijało się od urodzenia (rozwój mowy, rozwój ruchowy, przebyte choroby, alergie, problemy z migdałkami, problemy stomatologiczne, ortodontyczne, karmienie, problemy ze słuchem lub wzrokiem)?
- Jeśli dziecko uczęszcza do przedszkola lub do szkoły – jak funkcjonuje w środowisku rówieśniczym, czy ma problemy z przyswajaniem nowej wiedzy?
- Czy istnieją jakiegokolwiek zachowania, które mnie niepokoją?

W czasie takiej rozmowy najcenniejsza jest szczerść rodzica. Czasem nawet z pozoru błaha informacja może pozwolić diagnoście znaleźć przyczynę problemu. Niezwykle istotne jest to, że rodzic może podzielić się z logopedą wszelkimi swoimi niepokojami dotyczącymi rozwoju dziecka. Diagnosta, bazując na swej wiedzy merytorycznej oraz doświadczeniu, postara się odpowiedzieć na wszystkie pytania. Warto pamiętać, że żadne pytanie nie jest głupie. Każdy niepokój rodzica powinien zostać poddany analizie, a żadne pytanie nie powinno pozostać bez odpowiedzi. Po przeprowadzeniu badania dziecka oraz wywiadu z rodzicem, logopeda podsumowuje wyniki diagnozy i przedstawia je rodzicowi. Jeśli jest to możliwe, stara się również zarysować plan terapii oraz przekazuje zalecenia do pracy. Może także zalecić konsultację z innym specjalistą (np. psychologiem, pedagogiem, lekarzem).

Na pierwsze spotkanie prosimy o zabranie:

- jeśli chodzi o wymogi formalne - numeru PESEL, wyników badań specjalistycznych (jeśli takowe były wykonane),
- przede wszystkim dobrego humoru – naszym celem i misją jest pomaganie dzieciom, dlatego staramy się, by każde spotkanie z dzieckiem było dla niego przyjazne, pełne pozytywnych emocji i dobrej zabawy.

Opracowała:
Paulina Rozmus - logopeda